

PREDGOVOR EU

Dragi čitače,

Čast mi je da po treći put zaredom imam priliku da napišem predgovor za Belu knjigu Saveta stranih investitora.

Čestitam Savetu na još jednom uspešnom izdanju Bele knjige i želeo bih da istaknem njen značaj kao priručnika, nacрта, za bolje poslovno okruženje i, naposletku, za konkurentniju i dinamičniju privredu sa snažnim fokusom na evropskim integracijama.

U predgovoru ovogodišnje Bele knjige, želim da usmerim svoju pažnju na tri ključna pitanja koja su od velikog značaja, kako za donosiocje odluka, tako i za privredu.

Postoji prilika bez presedana da ubrzamo pridruživanje Srbije EU. Geopolitičke prilike u Evropi su se promenile otkako je Rusija izvršila agresiju na Ukrajinu. Proširenje se ponovo našlo na vrhu agende EU i unutar EU prepoznaje se sve veća neophodnost da se okonča proces proširenja EU na Zapadni Balkan, Ukrajinu, Moldaviju i ostale zemlje koje tome teže. Zemlje koje pretenduju na članstvo u EU treba da iskoriste ovaj prelomni geopolitički trenutak i da odreaguju na sve veću želju EU za proširenjem, ispunjavanjem preuzetih obaveza. Mi, kao kredibilan i dugogodišnji partner Srbije, poslali smo jasnu poruku da ćemo biti spremni za proširenje Unije, što su potvrdili i lideri EU u zajedničkoj izjavi sa samita u Granadi. Ovo je prilika koja se može i treba iskoristiti u korist građana Srbije, njene privrede i njenog pozicioniranja u svetu. Sada je vreme da se intenziviraju sve neophodne reforme.

Da bismo pomogli Srbiji i regionu da iskoriste ovu priliku, ove godine smo, zajedno sa Paketom za proširenje, predstavili i Novi plan rasta za region. Ovaj plan počiva na četiri stuba koji se međusobno podupiru. Prvo, plan ima za cilj da približi Zapadni Balkan jedinstvenom tržištu EU. Drugo, plan nastoji da produbi regionalnu ekonomsku integraciju uspostavljanjem zajedničkog regionalnog tržišta. Treći stub Plana rasta je ubrzanje fundamentalnih reformi na Zapadnom Balkanu. Konačno, sa novim instrumentom za reformu i rast za Zapadni Balkan, Evropska komisija je predložila dodatna sredstva za premošćavanje ekonomskog i socijalnog jaza između država članica EU i zemalja u procesu pristupanja. Za to smo predložili investicioni paket od šest milijardi evra, koji se sastoji od dve milijarde evra bespovratnih sredstava i četiri milijarde evra zajmova. Isti pristup smo koristili u našem instrumentu „Sledeća generacija EU“ za države članice EU

– sa fokusom na investicijama i reformama; finansiranje će biti obezbeđeno nakon sprovođenja reformi.

Prednosti su višestruke. Otvaranje jedinstvenog tržišta za robu i usluge sa Zapadnog Balkana, pojednostavljenje carinskih procedura i kraćeg vremena čekanja na granicama, manjih troškova prekograničnih plaćanja kroz Jedinstvenu evropsku platnu zonu (SEPA), otvaranje tržišta drumskog saobraćaja, itd, samo su neki od primera mera koje bi donele konkretnu korist privredi i građanima. Istovremeno, plan reformi, zajedno sa konkretnom finansijskom podrškom, će obezbediti bolju investicionu klimu i uslove koji su neophodni za rast privrede, unapređenje poslovanja i kvalitetniji život građana.

Ovo će se odvijati paralelno sa našim tekućim inicijativama kao što je Ekonomski i investicioni plan, kroz koji zajedno postavljamo infrastrukturu za širokopojasni internet, gradimo obnovljive izvore energije, diverzifikujemo snabdevanje gasom, gradimo puteve, pruge, plovne puteve; stvaramo solarne i vetroelektrane, naučno-tehnološke parkove, pružamo podršku malim i srednjim preduzećima i još mnogo toga.

Proces proširenja EU i jasna perspektiva članstva EU, bili su i ostaju ključni pokretač ekonomskog i društvenog prosperiteta u Srbiji. Jasno je da je Srbiji mesto u EU i nigde drugde. Zato je važno da kroz reforme u oblastima kao što su vladavina prava, sloboda medija, dobrosusedski odnosi, javna uprava, javne nabavke, upravljanje državnim preduzećima, zelena tranzicija, digitalizacija i mnogim drugim, Srbija, zajedno sa zemljama u regionu, nastavi da napreduje ka članstvu u Evropskoj uniji.

Ove reforme su pokretačka snaga čitavog niza javnih politika koje lokalnim malim i srednjim preduzećima, stranim investitorima, finansijskim tržištima i mnogim drugim akterima pružaju osećaj stabilnosti, transparentnosti i predvidljivosti koji im je potreban za uspešno poslovanje i rast.

U tom pogledu, sa zadovoljstvom primećujem da preporuke iz Bele knjige direktno i eksplicitno doprinose napretku Srbije na putu evropskih integracija. Ove preporuke su zasnovane na iskustvima iz projekata, investicija, poslovnih transakcija, institucionalne koordinacije i mnogih drugih „životnih“ situacija koje su doprinele onome što je zapravo temelj za reformu. Bela knjiga kao vodič donosiocima odluka može ponuditi dragocene smernice o narednim

koracima koje treba preduzeti: bolja investiciona klima, jača i otpornija ekonomija i, konačno, članstvo u Evropskoj uniji.

Konačno, na Srbiji je da na najbolji način iskoristi prilike koje ima na svom putu pristupanja EU i da sprovede neophodne reforme koje će je učiniti konkurentnijim mestom za domaće i strane investitore i sigurnijim i uspešnijim mestom za život njenih građana. Pravilno sprovođenje ovih reformi predstavlja ključni signal kada je reč o vrednosti Srbije kao mesta za život, poslovanje i rad.

Budući da je EU daleko najvažniji trgovinski partner Srbije, sa blizu 300.000 zaposlenih u kompanijama poreklom iz EU i velikom većinom investicija koje potiču iz EU, pozitivni efekti ovih reformi i puta ka evropskim integracijama su očigledni.

Neprekidna posvećenost Srbije reformama, uz podršku civilnog društva i poslovnih udruženja kao što je Savet stranih investitora, odrediće u kom obimu će se ovaj pozitivan trend nastaviti.

Srdačno,

Emanuele Žiofre

Ambasador Evropske unije u Republici Srbiji